

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

ГАРКУША АННА МИХАЙЛІВНА

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ: ВНУТРІШНІЙ І ЗОВНІШНІЙ АСПЕКТ

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність та постановка проблеми. В сучасному світі дуже важливе значення в суспільному та політичному житті кожної країни має державна інформаційна політика, яка є інструментом формування громадської думки, та здатна визначати напрямок розвитку суспільства й геополітичну стратегію держави. Інформаційна політика представляє собою універсальний соціальний механізм визначення цілей, завдань, принципів і умов реалізації пріоритетів суспільного розвитку в інформаційному середовищі. Тільки при взаємодії чотирьох суб'єктів: політики, державної влади, ЗМІ та суспільства здійснюється формування та функціонування ефективної інформаційної політики держави.

Україна за роки своєї незалежності, пройшла багато етапів в процесі становлення і розвитку громадянського суспільства. Конституція України забезпечує громадянам «право на доступ до інформації», також був прийнятий Закон України «Про інформацію», який окреслив засади та принципи діяльності у наданні та отриманні інформації. Але цілеспрямована державна політика відносно розвитку інформаційного простору в Україні розпочалася саме після подій 2014 року, коли активізувалася так звана «інформаційна війна у ЗМІ» та «пропаганда». При здійсненні державно-управлінських реформ, постало питання про застарілість та невідповідність сучасному стану технологічного розвитку законодавства щодо інформації та діяльності засобів масової інформації, з урахуванням безпекового фактору та національних інтересів держави. Допомогти у формуванні векторів та пріоритетів державної інформаційної політики здатне й врахування здобутків інформаційної політики країн Європи, Азії та Америки.

Наразі в Україні тривають реформи, які впливають на формування та розвиток інформаційного простору країни, інформаційного суспільства. Нагального вирішення потребує проблема щодо створення оптимального законодавчого акту, який забезпечить ефективну роботу як державних, так і недержавних суб'єктів інформаційного сектору, а також полегшення доступу громадян до отримання послуг в режимі «онлайн», шляхом створення необхідної платформи і забезпечення захисту кіберпростору у мережі Інтернет. Усе це свідчить про великий перелік викликів та завдань, які необхідно вирішити задля досягнення важливої мети – створення конкурентоспроможної, інформаційно-розвиненої держави, яка реалізує ефективну державну інформаційну політику як всередині країни так і на міжнародній арені, а також про актуальність і своєчасність обраної теми дослідження.

Над теоретико-методологічною складовою державної інформаційної політики працювали та працюють ряд дослідників, а саме: С. Браман, Д. Белл, М. Брюггеманн, Ф. Вайнгартен, М. Вершинін, П. Джегер, І. Дзялошинський, Є. Дьякова, М. Ковальова, А. Кондратенко С. Коновченко, Ч. МакКлюр, А. Манойло, Д. Мезенцев, А. Нестеров, В. Ніцевич, Ю. Нісневич, В. Попов, Х. Реліа, П. Симуш, А. Стрельцов, Ю. Тихомиров та багато інших. Але не дивлячись на велику кількість досліджень у сфері інформаційної політики, залишаються невирішеними багато питань.

Мета дослідження – проаналізувати особливості реалізації внутрішнього і зовнішнього векторів інформаційної політики України на шляху до її успішного входження в європейський та світовий інформаційний простір.

Для досягнення мети було визначено наступні завдання:

- проаналізувати джерельну базу дослідження, визначити основні поняття та категорії;
- проаналізувати законодавчу та нормативно-правову базу дослідження;

- розглянути особливості закордонного досвіду реалізації державами інформаційної політики;
- розкрити сучасний стан та проблеми в сфері реалізації інформаційної політики в Україні;
- визначити перспективи оптимізації інформаційної політики України.

Об'єктом дослідження є інформаційна політика держави.

Предметом дослідження є особливості, проблеми та перспективи оптимізації внутрішнього та зовнішнього векторів інформаційної політики України.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань, автором застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. Зокрема, за допомогою методів аналізу та синтезу опрацьовано джерельну базу дослідження за темою магістерської роботи; логіко-семантичний метод допоміг визначенню понятійного апарату дослідження. Метод узагальнення використано для визначення сучасного стану розвитку інформаційної політики в Україні та структури проблем розвитку інформаційного суспільства у різних галузях. Метод порівняння використано у роботі під час дослідження закордонного досвіду реалізації державної інформаційної політики. Системний метод використано при аналізі особливостей реалізації державної інформаційної політики в Україні. Метод статистичного аналізу застосовано під час дослідження статистичних показників кількості Інтернет користувачів за даними Internet World Stats, а також опитування USAID-Internews, щодо споживання ЗМІ.

Крім того, в даному дослідженні були застосовані загальнонаукові методи індукції та дедукції.

Наукова новизна одержаних результатів обумовлена тим, що дане дослідження є спробою комплексного аналізу сучасного стану, механізмів та особливостей оптимізації внутрішнього і зовнішнього векторів інформаційної політики України на шляху до її успішного входження в європейський та світовий інформаційний простір.

Практичне значення одержаних результатів. Положення і висновки роботи можуть бути використані для подальшого науково-теоретичного дослідження особливостей та векторів реалізації державної інформаційної політики, а також у навчальному процесі з підготовки фахівців з державного управління.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження автором було опубліковано статтю у науковому фаховому виданні «Публічне управління та митне адміністрування» на тему «Інформаційна політика та етика в добу діджиталізації», а також підготовані та опубліковані тези для науково-практичної конференції «Лісабонський договір – 10 років після набуття чинності. Що змінилося у функціонуванні ЄС?» на тему «Інформатизація як найважливіший пріоритет Європейського Союзу».

Структура роботи зумовлена її метою та завданнями і складається зі вступу, трьох розділів, шести підрозділів, списку використаних джерел (127 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 111 сторінок, з яких 98 основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У першому розділі «Теоретичні засади дослідження інформаційної політики держави: внутрішній та зовнішній аспект» проаналізовано джерельну, законодавчу та нормативно-правову базу дослідження, розкрито основні поняття і категорії.

Підрозділ 1.1 «Джерельна база, основні поняття та категорії дослідження» присвячений аналізу стану наукової розробки проблеми у вітчизняній та зарубіжній науці.

Важливою групою джерел для написання магістерської роботи є напрацювання вітчизняних (Б. Богомолів, М. Ковальова, А. Кондратенко, А. Манойло, Ю. Нісевич, В. Ніцевич, І. Панарін, В. Попов, А. Стрельцов, Є. Тавокін) та зарубіжних (К. Борн, С. Бредшоу, М. Брюггеманн, Ф. Вайнгартен, П. Джегер, Ч. МакКлюр, Г. Пеко, К. Уордл, М. Фінгер, Ф. Ховард) науковців, а також методологія ООН, щодо характеристики терміну «якісне управління». Узагальнивши теоретико-методологічні підходи стосовно «інформаційної політики» та «державної інформаційної політики» зроблено висновок, що остання може бути змістовною та технологічною, кількісною та якісною, зовнішньою та внутрішньою.

Зроблено висновок, що на даний час сформована потужна джерельна база щодо теоретичних та практичних аспектів становлення та функціонування інформаційної політики держави, як форми розвитку розвиненої демократичної країни. З'ясовано, що інформаційна політика є багатоскладним та багаторівневим поняттям. Головною метою державної інформаційної політики визначено - «побудову системи масового інформування населення, сприяючого формуванню демократичного інформаційного суспільства та забезпечення конституційних прав та свобод людини». внутрішня державна інформаційна політика, окрім основної функції «інформування населення» за умов ефективної реалізації підвищує рівень освіти і культури населення, також дає імпульси для розвитку економіки (за рахунок кращої освіченості громадян) і соціально-економічної ситуації в цілому. Зміст зовнішньої інформаційної політики полягає у інформуванні світової спільноти про фактичний стан справ в країні, офіційну позицію влади щодо подій, а також з метою створення позитивного іміджу держави.

У підрозділі 1.2 «Законодавча та нормативно-правова база дослідження» розкрита сутність державної інформаційної політики, як сукупності напрямків і засобів діяльності компетентних органів держави з питань контролю, управління та планування процесів у сфері отримання, зберігання, обробки, використання та поширення інформації через законодавче та нормативно-правове забезпечення даної сфери.

Законодавчим та нормативно-правовим підґрунтям інформаційної політики є Конституція України, закони та нормативно-правові акти, які допомагають правильно ідентифікувати ті чи інші поняття, правильно використовувати певні інформаційні ресурси та встановлювати пріоритети забезпечення національної безпеки як суспільства, так і країни в цілому. Також закони розкривають функції, принципи, напрями інформаційної політики. Встановлено наявність прогалин у законодавчій та нормативно-правовій базі держави щодо ефективного впровадження державної інформаційної політики в Україні.

Зроблено висновок, що незважаючи на достатній перелік законів та нормативно-правових актів в яких визначено цілі, напрями та принципи діяльності органів державної влади та ЗМІ у створенні інформаційного простору потребують осучаснення. Проведення ефективних реформ у даній сфері має сприяти формуванню і підтримці ролі країни, як повноцінного учасника світового співтовариства. Наявні проблеми, які здавалося б існували ще з початку прийняття незалежності Україною актуальні і на сьогоднішній день

– це потребує нагального вирішення і негайної реалізації комплексних заходів державою для єднання та консолідації українського соціуму та позиціонування України в світі як розвиненої європейської держави.

У другому розділі *«Закордонний досвід реалізації державами інформаційної політики»* визначено досвід країн Європи, Америки та Азії завдяки визначенню дієвих механізмів на шляху до побудови одних з кращих моделей інформаційного суспільства.

У підрозділі 2.1 «Європейська модель реалізації державами інформаційної політики: Великобританія, Німеччина, Франція» визначено, що визначальний вплив на сучасні інформаційні процеси в Європі чинять інтеграційні процеси, які сприяють створенню глобального європейського наднаціонального і мультикультурного суспільства. З'ясовано, що закріплення розвитку ІКТ та інформаційного розвитку як пріоритетного напрямку у стратегічних документах ЄС дозволило реалізувати позитивні зміни та збільшити кількість користувачів мережі Інтернет більше ніж на 120 млн. Спільними цілями інформаційної політики зазначених країн можна визначити: реформування інформаційних магістралей, Е-ринку і банківської сфери, лібералізація комунікацій, реформування інформаційного законодавства, стимулювання наукових досліджень в області інформаційних продуктів, створення систем безпеки інформації і попередження комп'ютерних злочинів.

Зроблено висновок, що дієві механізми на шляху до побудови одних з кращих моделей інформаційного суспільства, серед яких: завершення побудови єдиного європейського інформаційного простору; формування всеосяжного інформаційного суспільства та збільшення інвестицій в дослідження ІКТ, можливі завдяки впровадженню різноманітних програм та стратегій у напрямку «Е-громадяни, Е-бізнес та Е-уряд» в Європейському Союзі та локальному технологічному розвитку у країнах-членах.

У підрозділі 2.2 «Американська та азійська моделі реалізації державами інформаційної політики: США, Японія та Південна Корея» розкрито процес переходу країн до глобального інформаційного суспільства, який відбувається на основі макроекономічної політики та концепції держави в контексті формування інформаційного суспільства, специфіки їх законодавчої системи, особливостей національної культури та менталітету.

Визначено, що американський шлях розвитку інформаційного простору полягає у зведенні функцій держави до мінімуму, а діяльності приватного сектору – до максимуму. Задля стримувань будь-якої форми агресії, в тому числі інформаційної, було створено військово-політичний блок «НАТО», який забезпечує безпеку всіх країн-членів. На противагу американській моделі виступає азійська. Їх концепція інформаційного суспільства заснована на запереченні західних норм та затвердженні власних цінностей і орієнтацій щодо розроблення нового підходу індустріального та соціального розвитку. Так, на прикладі Японії та Південної Кореї було показано, що у розвитку своєї моделі інформаційної держави вони зробили акцент на застосуванні електронних пристроїв у всіх сферах життя суспільства. Ці дві країни побудували різноманітні системи у рамках стратегії «Смарт робота» задля кінцевої мети – побудови суспільства 4U (Universal, Usable, Unisonous, Upgraded) – універсального, придатного до використання, гармонійного і модернізованого – за допомогою чотирьох двигунів досягнення цілей (глобалізації, оптимізації промислової інфраструктури, соціальної інфраструктури та оптимізація технологічного розвитку).

У третьому розділі *«Особливості та перспективи оптимізації інформаційної*

політики України» розкрито сучасний стан інформаційної політики держави, особливості трансформації та реформування даної сфери. Обґрунтовані правові основи, суб'єкти забезпечення надання, обробки та поширення інформації, а також забезпечення кіберпростору і проблеми та напрямки модернізації державної інформаційної політики.

У підрозділі 3.1 «Сучасний стан та проблеми в сфері реалізації інформаційної політики в Україні» визначено, що паралельно з реформуванням інформаційного простору держави є й проблеми, які гальмують даний технологічний розвиток країни. Серед них: низький рівень довіри до наявних джерел інформації; відсутність єдиних норм законодавства регулюючого інформаційну сферу; низький рівень навичок користування технічними приладами спеціалістів в органах влади, а також повільний темп впровадження сучасних інноваційних технологій в роботу державних структур, зростання недовіри громадян до онлайн-медіа, падіння довіри до традиційних ЗМІ. Відбулося формування «ринку маніпуляцій» у соціальних мережах, який сприяв забезпеченню та створенню необхідних законодавчих та структурних органів, які змогли б забезпечувати інформаційну безпеку громадян.

Зроблено висновок, що актуальним є подальший розвиток електронного врядування, створення єдиного інформаційного порталу, який забезпечить достовірною інформацією громадян відносно дій влади, особливостей функціонування державних органів влади, налагодить ефективну двосторонню комунікацію між владою та громадянами, оновлення і поширення позитивного іміджу держави за кордоном й протистояння інформаційній війні, як всередині країни, так і зовні.

У підрозділі 3.2 «Перспективи та моделі оптимізації інформаційної політики» доведено, що в рамках державної інформаційної політики України повинні бути закладені основи для вирішення таких головних завдань, як:

- створення єдиного інформаційного простору України та її входження до світового інформаційного простору;
- формування демократично-орієнтованої масової свідомості;
- становлення галузі інформаційних послуг;
- розширення правового регулювання суспільних відносин, в тому числі, пов'язаних з отриманням, поширенням та використанням інформації.

Для цього запропоновано у процесах впровадження інформаційно-технологічного простору спиратися на розроблену в 2010 році країнами Євросоюзу стратегію «розумного, стійкого та інклюзивного розвитку «Європа-2020» – це допоможе створенню механізму оптимізації розвитку населення в цілому, а також досягненню ефективного інноваційно-інформаційного розвитку населення. Повинна бути створена єдина довгострокова стратегія щодо розвитку інформаційної політики та цифровізації України завдяки об'єднанню державного та приватного сектору та єдина система забезпечення інформаційної безпеки, якою необхідно ефективно управляти.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного автором дослідження особливостей реалізації внутрішнього і зовнішнього векторів інформаційної політики України на шляху до її успішного входження в європейський та світовий інформаційний простір, було сформульовано наступні висновки.

1. Аналіз теоретичних підходів щодо сутності державної інформаційної політики, дозволив дійти висновків, що інформаційна політика – це багатоскладне і багаторівневе

поняття, яке не зводиться виключно до змістовної або тільки до технологічної складової. Так, визначено, що державна інформаційна політика реалізується з метою забезпечення інформаційного порядку, з метою організації інформаційного простору, що відповідає державним та суспільним потребам. Акцентується увага на чотирьох суб'єктах інформаційної політики, а саме політиці; державній владі (законодавчій, виконавчій, судовій); ЗМІ (журналістика, реклама, PR); суспільство (інститути, партії, організації). За формою прояву інформаційна політика може бути змістовною, технологічною, внутрішньою і зовнішньою. Внутрішньою інформаційною політикою держави є інформування населення країни, а зовнішньою – інформування світової спільноти про стан справ в державі, задля створення позитивного іміджу. Головною ціллю державної інформаційної політики доцільно вважати створення системи масового інформування населення, що сприяє формуванню демократичного інформаційного суспільства та забезпеченню конституційних прав та свобод людини і громадянина, а також організації ефективного механізму взаємодії влади з громадянським суспільством.

2. Законодавчим та нормативно-правовим підґрунтям інформаційної політики держави є Конституція України, закони та нормативно-правові акти, які допомагають правильно ідентифікувати ті чи інші поняття, використовувати певні інформаційні ресурси та встановлювати пріоритети забезпечення національної безпеки як суспільства, так і країни в цілому. Також закони розкривають функції, принципи, напрями інформаційної політики.

Під час реалізації державної інформаційної політики владою були окреслені вектори спрямування України відповідно до європейських стандартів, оскільки це був пріоритетний напрямок зовнішньої політики держави. За весь період незалежності України було розглянуто багато законопроектів, рішень, постанов, деякі з них були прийнятими, інші потребували доопрацювання. Незважаючи на це, проблеми формування та управління інформаційною політикою на сьогодні не лише не втратили своєї актуальності, а потребують нагального вирішення і негайної реалізації комплексних заходів державою в умовах інформаційного протистояння України РФ як країні-агресору. Також зважена інформаційна політика нагальною є й для єднання та консолідації українського соціуму, позиціонування України в світі як розвиненої європейської держави.

3. Здійснений аналіз досвіду окремих країн, та спільний досвід реалізації інформаційної політики країнами-членами Європейського Союзу в цілому дозволив визначити дієві механізми на шляху до побудови одних з кращих моделей інформаційного суспільства, серед яких: завершення побудови єдиного європейського інформаційного простору, формування всеосяжного інформаційного суспільства та збільшення інвестицій в дослідження ІКТ. Задля цього було прийняті різноманітні стратегії, програми. Найвизначнішим для ЄС була саме Лісабонська стратегія, яка і визначила пріоритети у перетворенні Євросоюзу на найбільш конкурентоспроможну економіку світу. Після цього було розроблено ряд важливих документів: «Електронна Європа – 2002»; «Женевська декларація принципів – 2003», «Електронна Європа – 2005»; ініціатива «2010 – Європейське інформаційне суспільство для зростання та зайнятості» та Стратегія «Європа – 2020» - всі ці документи сприяли підвищенню продуктивності, соціальної згуртованості, а також розвитку ІКТ. Європейський Союз зміг досягти такого високого рівня і завдяки локальному технологічному розвитку у країнах-членах. Показники Internet World Stats показали, що лідерами в ЄС серед кількості користувачів мережею Інтернет є Німеччина,

Великобританія та Франція. Саме ці країни змогли розробити та впровадити якісні інформаційні програми розвитку у напрямку «Е-громадяни, Е-бізнес та Е-уряд» та забезпечити всі наявні електронні ресурси від кіберзлочинності, доручивши контроль за кібербезпекою органам державної влади.

Американський шлях розвитку інформаційного простору полягає у зведенні функцій держави до мінімуму, а діяльності приватного сектору – до максимуму. Модель інформаційної політики США заснована на індивідуалізмі, розвиненості та впровадженні нових ідей та ризику. Задля стримувань будь-якої форми агресії було створено військово-політичний блок «НАТО».

Японія та Південна Корея у розвитку своєї моделі інформаційної держави зробили акцент на застосуванні електронних пристроїв у всіх сферах життя суспільства. Країни побудували різноманітні системи, створивши у рамках Стратегії «Смарт робота», так звані «мобільні офіси», задля створення універсальної, придатної для використання, гармонійної і модернізованої платформи, яка буде доступною кожному. Кінцевою метою вони вбачають побудову суспільства 4U (Universal, Usable, Unisonous, Upgraded) – універсального, придатного для використання, гармонійного і модернізованого – за допомогою чотирьох двигунів досягнення цілей (глобалізація, оптимізація промислової інфраструктури, соціальної інфраструктури та оптимізація технологічного розвитку).

4. Наразі сучасний стан інформаційної політики України є достатньо нестабільним, оскільки продовжуються реформи, які стосуються багатьох сфер суспільно-політичного життя, в тому числі й інформаційної сфери. Актуальним є подальший розвиток електронного врядування, створення єдиного інформаційного порталу, який забезпечить достовірною інформацією громадян відносно дій влади, особливостей функціонування державних органів влади, налагодить ефективну двосторонню комунікацію між владою та громадянами. Однак до сьогоднішнього дня паралельно з реформуванням інформаційного простору, є проблеми, які гальмують даний технологічний розвиток країни. Серед них: низький рівень довіри до наявних джерел інформації; відсутність єдиних норм законодавства регулюючого інформаційну сферу; низький рівень навичок користування технічними приладами спеціалістів в органах влади, а також повільний темп впровадження сучасних інноваційних технологій в роботу державних структур, недостатня інформаційна присутність України у світовому медіапросторі та повільний перехід на цифровий формат мовлення. Також важливою проблемою, на нашу думку, є відсутність єдиного державного інформаційного порталу, який би охоплював усі сфери суспільно-політичного життя та висвітлював об'єктивні новини, з перевіреною інформацією, офіційну позицію органів державної влади щодо зовнішньої та внутрішньої політики України. Ще однією проблемою, яка потребує нагального вирішення, є відсутність єдиного каналу та відпрацьованих чітких механізмів трансляції достовірних новин на західні країни, боротьби з недостовірною інформацією, які б унеможливили поширення «фейкової» інформації, дезінформації.

5. Для вирішення проблем в інформаційній сфері держави можна варто прагнути до об'єднання зусиль державного та приватного сектору й створення єдиної довгострокової стратегії щодо розвитку інформаційної політики та цифровізації в Україні. Ці зміни мають відбуватись у відповідності до стандартів Європейського Союзу, тому варто орієнтуватися на вже існуючі моделі інформаційної державної політики країн-членів ЄС, разом з тим враховуючи й специфіку українських реалій, а саме ведення гібридної війни проти України з боку РФ. Відповідно, нагального вирішення потребує проблема забезпечення

національної безпеки, захисту суспільства і громадян від загроз, пов'язаних з можливістю застосування нових інформаційних технологій у якості зброї та поширення комп'ютерних злочинів (руйнування інформаційних ресурсів; несанкціонований доступ до них; спроби викрадення конфіденційної інформації або її знищення; модифікація значущої інформації; пропаганда; «війна ботів»; «фейкові» новини і т. п.). Повинна бути створена єдина система забезпечення інформаційної безпеки, якою необхідно ефективно управляти.

Також підтримка необхідного рівня інформаційної безпеки вимагає постійного відстеження політичних, соціальних, економічних, науково-технічних та інших змін, як за кордоном, так і всередині країни. Ці зміни можуть породжувати нові інформаційні загрози. Система повинна швидко реагувати на ці зміни і перманентно перевіряти можливості відображення реальних або потенційних загроз. Слід продовжувати міжнародні переговори з проблем забезпечення безпеки в інформаційній сфері. Зокрема, треба сприяти підписанню угод між різними країнами про координацію діяльності в сфері боротьби з інформаційним тероризмом та інформаційним криміналом, щодо запобігання цих загроз і узгодження дій по мінімізації їх наслідків.

Перспективами оптимізації інформаційної політики України було визначено:

- створення єдиного медіапростору України та входження до світового інформаційного простору;
- створення розгалуженого переліку інформаційних онлайн-послуг;
- розширення правового поля регулювання інформаційної політики для громадян, для влади та ЗМІ;
- гармонізація розвитку державної інформаційної політики в контексті демократизації політичного і громадського життя;
- створення спеціальних інформаційних центрів, які виступали б посередниками між владними структурами та населенням;
- використання розробленої європейської моделі в контексті Стратегії «Європа – 2020», яка поєднує у собі всі необхідні компоненти а саме всеохоплюючий розвиток, сталий розвиток та розумний розвиток, для створення механізму оптимізації розвитку населення шляхом інноваційно-інформаційного розвитку;
- посилення ролі державного регулювання: бюджетне фінансування, відкриті конкурси.

Завдяки рішучому, послідовному вирішенню усіх проблем та за допомогою об'єднання зусиль державних, недержавних органів влади, ЗМІ, громадських організацій, активістів, журналістів в Україні можна створити єдину ефективну державну інформаційну політику та електронне врядування. Це допоможе поширювати якісну та достовірну інформацію як всередині країни, так і за її межами, створюючи тим самим позитивний імідж країни та забезпечуючи в майбутньому розвиток держави, безпеку соціуму, збільшення інвестицій та входження України до світового інформаційного та економічного простору як рівноправного партнера.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

1. Бондар Г. Л., Гаркуша А. М. Інформаційна політика та етика в добу діджиталізації / Г. Л. Бондар, А. М. Гаркуша // Публічне управління та митне адміністрування. – № 4 (23), 2019. – С. 27-33.

2. Гаркуша А. М. Інформатизація як найважливіший пріоритет Європейського Союзу. Лісабонський договір – 10 років після набуття чинності. Що змінилося у функціонуванні ЄС? [Електронний ресурс] / Науково-практична конференція: тези, доп. / ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв. – 2019. – с. 69-72. Режим доступу: <http://eugov.chmnu.edu.ua/?lang=uk>

АНОТАЦІЯ

Гаркуша А. М. Інформаційна політика держави: внутрішній і зовнішній аспект. – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2020.

У магістерській роботі проаналізовано джерельну базу дослідження та визначено основні поняття та категорії. Здійснено аналіз законодавчої та нормативно-правової бази дослідження та визначено, що державна інформаційна політика України регламентується законами України, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України. Розглянуто основні моделі інформаційної політики країн Європи, Америки та Азії, а також вітчизняну модель, щодо сучасного стану та проблем в сфері реалізації інформаційної політики, які зосередили увагу на пошуку оптимальної моделі на основі досвіду зарубіжних країн. Встановлено, що на шляху трансформації та впровадженні реформ Україна повинна ставити за мету – стати конкурентоспроможною, інформаційно-розвиненою державою, яка реалізує ефективну державну інформаційну політику як всередині країни так і на міжнародній арені. Оскільки, інформаційна політика сприяє встановленню контакту між державними органами влади та населенням, шляхом залучення останніх до прийняття суспільно-важливих політичних рішень. Виявлено основні проблеми, що стримують розвиток інформаційного простору, а саме: відсутність повноцінної електронної взаємодії між державними інформаційними системами, недостатня інформаційна присутність України в глобальному медіапросторі, неіснуюча система державного регулювання медіапростору, відсутність єдиного бачення його подальшого розвитку, а також повільний перехід на цифровий формат мовлення. Визначено перспективи оптимізації інформаційної політики України, які допоможуть створити єдиний інформаційний простір та технологічно-розвинене суспільство.

Ключові слова: інформація, інформаційна політика, державна інформаційна політика, кібербезпека, інформаційний простір, моделі державної інформаційної політики, кіберпростір.

ANNOTATION

Harkusha A. M. Information Policy of the State: Internal and External Aspects. - Manuscript.

Graduate work for obtaining an educational degree «Master». Petro Mohyla Black Sea National University. - Mykolaiv, 2020.

The master's work analyzed the source base of the research and defines the basic concepts and categories. The analysis of the legislative and regulatory framework of the research is carried out and it is determined that the state information policy of Ukraine is regulated by the laws of Ukraine, decrees of the President of Ukraine, and resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine. The basic models of information policy of the countries of Europe, America and Asia,

as well as the domestic model, on the current state and problems in the field of information policy implementation, which focused on finding the best model based on the experience of foreign countries, are considered. It is established that in the path of transformation and implementation of reforms, Ukraine should aim to create a competitive, information-developed state that implements effective state information policy both domestically and internationally. Because, information policy promotes contact between public authorities and the population, by involving them in socially important political decisions. The main problems that hamper the development of the information space are revealed, namely: lack of full electronic interaction between state information systems, insufficient information presence of Ukraine in the global media space, ineffective system of state regulation of media space, lack of a unified vision of its further development, broadcasting. The prospects of optimization of information policy of Ukraine that will help to create a unified information space and technologically developed society are defined.

Keywords: information, information policy, state information policy, information space, cybersecurity, cyberspace, models of state information policy.